

अस्वीकरण

नेपालीमा अनुवाद गरिएको मामिलाको निर्णय पक्षकारले आफ्नो भाषामा बुझ्नु को लागि मात्र हो। सबै व्यावहारिक र आधिकारिक उद्देश्यका लागि, फैसलाको अंग्रेजी संस्करण नै प्रामाणिक हुनेछ र कार्यान्वयनको उद्देश्यका लागि पनि अंग्रेजी भाषा मै जारी भएको फैसला मान्य हुनेछ।

रामचन्द्र वर्मा

बनाम

श्री जगत सिंह र अन्यहरु।

जनवरी ३०, १९९६

[के. रामास्वामी, एस. सगीर अहमद

र जी.बी. पटनायक, जे.जे.]

मुलुकी देवानी कार्यविधि संहिता, १९०८ : आदेश २१ नियम ९७ -सम्झौता फरमान-कब्जामा रहेको पक्षको कार्यान्वयन-आफ्नो गैरकानुनी विस्थापनको प्रतिरक्षा गर्दै कार्यान्वयनमा बाधा पुरयाउने हकदार-स्वतन्त्र रूपमा, दलले आफ्नो कब्जाको दाबी गर्दै निवेदन दिन सक्नेछ-कानून बमोजिम बाहेक आफ्नो कब्जामा रहेको परिसरबाट बाहिर ननिकाल्नु सकिने भनिएको छ।

देवानी अपीलीय क्षेत्राधिकार: सन् १९९६ को देवानी अपील नंबर ३२२७।

सन् १९९१ को सी.एफ.ए. नं.१ मा सिक्किम उच्च न्यायालयको मिति १६.८.९३ को फैसला र आदेशबाट उत्पन्न।

याचिकाकर्ता:

राम चंद्र वर्मा

बनाम उत्तरदाता:

श्री जगत सिंह सिंघी र अन्यहरु। फैसलाको मिति: ३०/०१/१९९६

पिठ: रामास्वामी, के. पिठ:

रामास्वामी, के.।

अहमद सगीर एस. (जे)

जी.बी. पटनायक (जे)

निर्णय:

आदेश

उत्तरदाता नं.३ लाई गत २४, मई, १९९४ मा दोस्रो पटक सूचना पठाइए पनि हालसम्म फिर्ता आएको छैन। तसर्थ, तेस्रो उत्तरदातालाई सूचना दिएको मानिनेछ। उत्तरदाता १ र २ को प्रतिनिधित्व श्री जी.एस.चटर्जीले गरेका छन्।

अनुमति प्रदान गरियो।

उत्तरदाताहरूले गत १९ मे, १९७५ मा भाडामा बस्ने हरकेश राय अग्रवाललाई डिफल्ट, सब-लेटिड र व्यक्तिगत आवश्यकता गरी तीन वटा आधारमा बेदखल गर्नका लागि मामिला नं.१९/७५ दायर गरेका थिए। गत २५ अगस्त, १९७५ को मामिला खारिज भएको थियो। फेरि गत २५ सेप्टेम्बर, १९७५ मा सोही आधारमा अर्को मामिला दायर गरियो। मामिला फेरि खारेज भयो । अपिल विचाराधीन अवस्थामा रहेका हरकेश राई र उत्तरदाताले यस विषयमा मिलापत्र गरेका छन्। सन् १९८१ नोभेम्बर २६ को सम्झौताको आदेशद्वारा हर्केश राय ले हाल अपिलकर्ताको कब्जामा रहेको एउटा कोठा समर्पण गर्न सहमत भए। जब कार्यन्वयन लिन खोजिएको थियो र अपीलकर्ताले कार्यान्वयनको विरोध गरे, सीपीसीको आदेश २१ नियम ९७ अन्तर्गत अवरोध हटाउनको लागि एक आवेदन दायर गरिएको थियो जसमा निष्पादन न्यायालयले आदेश दिएको थियो। अपिलमा, उच्च न्यायालयले गत अगस्त १६, १९८३ मा एफ.ए.१/९१ मा आदेश दिएर अपील खारेज गर्यो। तसर्थ विशेष बिदाद्वारा यो अपील उत्पन्न भयो।

प्रश्न यो हो: के अपीलकर्ता हरकेश राय अग्रवाल र उत्तरदाताहरूले गरेको सम्झौताको फरमान द्वारा बाध्य छ कि छैन? यो स्थापित कानून हो कि जबसम्म बेदखलीको लागि शर्तहरू प्रमाणित हुँदैनन्, सम्झौतामा निष्कासनको लागि फरमान एक शून्यता हो। यसबाहेक, सम्पत्ति चार व्यक्तिहरूको हो र तीन भाइहरूले विभाजन हुनु अघि स्वीकार गरे कि अपीलकर्ता सँग १५ 'x ३०' भाडादारको रूपमा एक कोठा छ र यो लुनकरण सिंघीको हिस्सामा पर्दछ। सह-मालिकहरू द्वारा ती निवेदनहरूलाई ध्यानमा राख्दै जसले संयुक्त ब्याज प्राप्त गरेका छन् र उनीहरूको रुचि को विरुद्ध आफ्नो निवेदन गरेका छन्, निवेदनहरूले सबै सह-मालिकहरूलाई बाँध्छ। उक्त स्वीकारोक्तिलाई ध्यानमा राख्दै, आवश्यक निष्कर्ष यो हो कि अपीलकर्ता स्वतन्त्र रूपमा १५ 'x ३०' को परिसरको स्वामित्वमा छ जुन भाडादारको रूपमा आफ्नै अधिकारमा छ।

सम्झौताको फरमानमा, अन्ततः, उच्च न्यायालयले अपीलकर्ताको कब्जामा परिसरको स्वामित्व

प्रदान गर्यो। अपीलकर्ताले आफ्नो कब्जामा फेला पारेपछि, उसले कार्यान्वयनको कार्यवाहीमा आफ्नो अवैध विस्थापनको प्रतिरक्षा गर्दै निष्पादनमा बाधा पुर्याउने हकदार छ र उसले स्वतन्त्र रूपमा आदेश २१ नियम ९७ अन्तर्गत आफ्नो कब्जा दावी गर्दै निवेदन दायर गर्न पनि हकदार छ। निजको कब्जामा रहेको तथ्यलाई दृष्टिगत गरी उच्च न्यायालयले सदर गरेको कार्यान्वयन न्यायालयले हरकेश राय अग्रवालको तर्फबाट इजाजतपत्र प्राप्त गरेको भनी गरेको ठहर स्पष्ट तः गैरकानूनी छ। तसर्थ, हामी यो विश्वास गर्दछौं कि अपीलकर्तालाई कानून बमोजिम बाहेक उसको कब्जामा रहेको परिसरबाट बाहिर निकाल्न सकिदैन। जहाँसम्म सम्झौताको आदेश कार्यान्वयनको सम्बन्धमा, उत्तरदातालाई हरकेश राय अग्रवाल विरुद्ध कानून बमोजिम कारबाही गर्न खुला हुनेछ।

तदनुसार अपीललाई अनुमति दिइयो। कुनै लागत छैन।

जी.एन

अपिललाई अनुमति दिइएको।